[2021] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 882

ਭਾਰਤ ਸੰਚਾਰ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ

ਬਨਾਮ।

ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏ @ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰ ਰੇ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7707-7708 2021)

14 ਦਸੰਬਰ, 2021

[ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਮਜ਼ਦੂਰ (ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲਰਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ) ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ, 1989 ਦੀ ਸਕੀਮ - ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨਾ - ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਵਰਕਰ - ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ - ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਰੈਗੂਲਰਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ - ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਖਾਰਜ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸਿੱਟਾ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ - ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ - ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸੀ ਕਿਸੇ ਕੈਲੰਡਰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 240 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਕੈਲੰਡਰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 38 ਦਿਨ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਈ ਕੈਲੰਡਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ (ਅਤੇ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਇੱਕ ਸਾਲ ਨਹੀਂ) ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਨਕਲੀ ਬ੍ਰੇਕ ਵਜੋਂ - ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ - ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985 - ਧਾਰਾ 22 (3).

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਤ: 1.1 ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ, 1989 ਦੀ ਆਮ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ (ਆਰਜ਼ੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲਰਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ) ਸਕੀਮ ਦਾ ਲਾਭ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ

12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 240 ਦਿਨਾਂ ਲਈ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਕਿ *ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ "1.1.1995 ਤੋਂ 31.12.1995 ਦੌਰਾਨ 12 ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 38 ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ, 1989* ਦੀ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਮਜ਼ਦੂਰ (ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲਰਕਰਨ) ਸਕੀਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 19.3.2013 ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਟਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੌਤਿਕ ਬੁਨਿਆਦ ਦੇ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸਿੱਟਾ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ 29.8.2005 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। (ਪਾਰਸ 16, 18 ਅਤੇ 19) [888-ਐੱਫ-ਜੀ; 889- ਡੀ-ਜੀ]

1.2 1989 ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (ਆਈ) ਨੇ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋੜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੈਲੰਡਰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 240 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਕੈਲੰਡਰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ੩੮ ਦਿਨ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ (25.8.2015) ਵਿੱਚ ਉਮਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ 1989 ਤੋਂ 1998 ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਾ ਮਿਆਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 240 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਉਮਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨਿਯਮਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਜੋ ਮੁੱਦਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਨੁਪਾਤ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਈ ਕੈਲੰਡਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਣ ਵਾਲੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ (ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਇੱਕ ਸਾਲ ਨਹੀਂ) ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ 'ਨਕਲੀ ਬਰੇਕਾ ਵਜੋਂ ਮੰਨ ਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ. ਗਣਨਾ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਉਮਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ (22.01.2010) ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 240 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 31.5.2018 ਅਤੇ 4.6.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਟੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 30/2009 ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 25.8.2015 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 20-23] [889- ਜੀ-ਐਚ; 890- ਬੀ-ਡੀ]

ਸਕੱਤਰ, ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਉਮਾਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। **(2006) 4 ਐਸਸੀਸੀ 1: [2006] 3 ਐਸਸੀਆਰ 953 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ.**

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2006] 3 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 953	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 11**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7707- 7708 2021.

2017 ਦੇ ਡਬਲਯੂਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 991 ਵਿੱਚ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਅਸਾਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ) ਦੇ 31.05.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਦਿਨੇਸ਼ ਅਗਨਾਨੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪੀਯੂਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲੀਨਾ ਟੁਟੇਜਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਸੁਰੇਂਦਰ ਪਾਤਰੀ, ਰਾਮ ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਰੁਣਾ ਕਾਂਤ ਸਾਮੰਤਰੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਿਰਨ ਮਹਾਤੋ, ਵੇਲਾਸ਼੍ਰੀ ਐਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੇਬੀ ਦੇਵੀ ਬੋਨੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਲੋਨੀ ਸਰਨ, ਰੋਬਿਨ ਖੋਖਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਨੇਸ਼ ਅਗਨਾਨੀ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰੇਂਦਰ ਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ (ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਸਲ ਬਿਨੈਕਾਰ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ"))।

3. ਇੱਥੇ ਚੁਣੌਤੀ 31.5.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 991/2017 ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ 25.8.2015 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ *ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਮਜ਼ਦੂਰ (ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲਰਕਰਨ) ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 1989* (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "1989 ਸਕੀਮ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 4.6.2019 ਦੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 31.5.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 59/2019 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

4. 1989 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਕਾਮੇ ਜੋ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਦਿਨ ਭਾਵ 1.10.1989 ਨੂੰ ਬੀਐਸਐਨਐਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚੋਂ, ਜੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 240 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ 1989 ਦੀ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

5. ਉੱਤਰਦਾਤਾ 19.1.2004 ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਾਲ 1989 ਵਿੱਚ 4 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ; 1992 ਵਿੱਚ 29 ਦਿਨ; 1993 ਵਿੱਚ 17 ਦਿਨ; 1994 ਵਿੱਚ 38 ਦਿਨ; 1995 ਵਿੱਚ 38 ਦਿਨ; 1996 ਵਿੱਚ 34 ਦਿਨ; 1997 ਵਿੱਚ 37 ਦਿਨ ਅਤੇ 1998 ਵਿੱਚ 17 ਦਿਨ, ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ 240 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸਥਾਈ ਦਰਜੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, 1995 (239 ਦਿਨ), 1996 (240 ਦਿਨ), 1997 (250 ਦਿਨ), 1998 (89 ਦਿਨ) ਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

6. ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ 29.8.2005 ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ 12 ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ "240 ਦਿਨ" ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਬੀਐਸਐਨਐਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ

ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਸਟੇਟ ਕਾਪੀਆਂ ਬੀਐਸਐਨਐਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਖੋਜ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

> ਉਪਰੋਕਤ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏ ਨੇ 01.01.1995 ਤੋਂ 31.12.1995 ਦੌਰਾਨ 12 ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 38 ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਸਕੀਮ, 1989 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ.....

7. ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 2006 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 2158 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ 8.4.2009 ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਟੀਏ ਨੰਬਰ 30/2009 ਵਜੋਂ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ (22.1.2010) ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਸਥਾਈ ਦਰਜੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਟੀਏ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 22.1.2010 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ

8. ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 2945/2011 ਵਿੱਚ 19.3.2013 ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ (ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰੀ ਬਾਰੇ) ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਰੋਧੀ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "1985 ਐਕਟ") *ਦੀ ਧਾਰਾ 22 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।* ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਨਵਾਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ 29.8.2005 ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੀ.ਐਮ.ਟੀ.ਡੀ., ਕਾਮਰੂਪ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਲ 1989 ਵਿੱਚ 4 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; 1992 ਵਿੱਚ 29 ਦਿਨ; 1993 ਵਿੱਚ 17 ਦਿਨ; 1994 ਵਿੱਚ 38 ਦਿਨ; 1995 ਵਿੱਚ 38 ਦਿਨ; 1996 ਵਿੱਚ 34 ਦਿਨ; 1997 ਵਿੱਚ 37 ਦਿਨ ਅਤੇ 1998 ਵਿੱਚ 17 ਦਿਨ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ 1989 ਤੋਂ 1998 ਤੱਕ ਕੁਝ ਨਕਲੀ ਬਰੇਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਗੁਪਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਦੇ

ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਟੀਏ ਨੰਬਰ 30/2009 ਵਿੱਚ 25.8.2015 ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।

10. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਡਬਲਯੂਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 991/2017 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ (19.3.2013) ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 1985 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 (3) ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ।

11. ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਫਿਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 240 ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਜਾਅਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਉਲਟ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਗਲਤ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ 1989 ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਥਾਈ ਦਰਜੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਬਨਾਮ ਉਮਾਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 1 ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਕਿ 1989 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਨੀਂਹ ਢਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

12. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 31.5.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤਹਿਤ ਬੀ.ਐਸ.ਐਨ. ਐਲ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ੈਰੋਕਸ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 25.8.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

> " **** **** **** ****
>
> 25/08/2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 1989 ਤੋਂ 1998 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧੀਨ 240 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਗਠਿਤ "ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਮੇਟੀ" ਵੱਲੋਂ 29/08/2005 ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਐਸਡੀਈ/ਜੇਟੀਓ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਤੱਥ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

1 (2006) 4 ਐਸਸੀਸੀ 1

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚ ਸਕਿਆ ਜੋ ਵਿਦਵਾਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਜਾਵੇ।

13. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 4.6.2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

14. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਦਿਨੇਸ਼ ਅਗਨਾਨੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿ 1989 ਦੀ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 240 ਦਿਨ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਭ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਮਰੱਥ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤੱਥਪੂਰਨ ਨਤੀਜਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 20.11.2013 ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਸਟੇਟ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿਭਾਗੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ੈਰੋਕਸ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਨਾ ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

15. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰੇਂਦਰ ਪਾਤਰੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1989 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਖਲ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

16. 1989 ਦੀ ਸਕੀਮ ਦਾ ਲਾਭ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 240 ਦਿਨ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ 'ਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ 25.8.2015 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਅਧਾਰ 29.8.2005 ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ/ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ। ਕਮੇਟੀ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 1.1.1995 ਤੋਂ 31.12.1995 ਦੇ ਦੌਰਾਨ 12 ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 38 ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਥਾਈ ਦਰਜੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਲਟ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ 1989 ਤੋਂ 1998 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਕਲੀ ਬ੍ਰੇਕ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ 1989 ਤੋਂ 1998 ਤੱਕ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ 12 ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 240 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

17. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਗਲਤ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 4.6.2019 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

18. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ "1.1.1995 ਤੋਂ 31.12.1995 ਦੌਰਾਨ 12 ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 38 ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਮਜ਼ਦੂਰ (ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲਰਕਰਨ) ਸਕੀਮ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 19.3.2013 ਦੇ ਰਿਮਾਂਡ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਟਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥਕ ਬੁਨਿਆਦ ਦੇ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

19. ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸਿੱਟਾ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ 29.8.2005 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

20. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, 1989 ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (ਆਈ) ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋੜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

"5. ਅਸਥਾਈ ਸਥਿਤੀ

(i) ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ 240 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੰਮ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ (ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਦਿਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 206 ਦਿਨ) ਅਜਿਹੇ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੈਲੰਡਰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 240 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਕੈਲੰਡਰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ੩੮ ਦਿਨ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਯੋਗ ਸੀ।

21. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ (25.8.2015) ਵਿੱਚ ਉਮਾ ਦੇਵੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 1989 ਤੋਂ 1998 ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਾ ਮਿਆਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਜੋ 240 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਉਮਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਪੀਕੇ ਬਾਲਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਦੀ ਰਾਏ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ ਅਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

> “53. ... ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ (ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਸ.ਵੀ. ਨਾਰਾਇਣੱਪਾ [(1967) 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 128 : ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸ ਸੀ 1071 , ਆਰ ਐਨ ਨੰਜੁੰਡੱਪਾ [(1972) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 409 : (1972) 2 ਐਸਸੀਆਰ 799] ਅਤੇ ਬੀ ਐਨ ਨਾਗਰਾਜਨ [(1979) 4 ਐਸਸੀਸੀ 507 : 1980 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲ ਐਂਡ ਐਸ) 4 : (1979) 3 ਐਸਸੀਆਰ 937 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ੁਦਾ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਸ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ 10 ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਭਰਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਹੁਣ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰੈਗੂਲਰਕਰਨ, ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲਰ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

22. ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਪਾਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਨਿਯਮਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਜੋ ਮੁੱਦਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਨੁਪਾਤ ਕੈਜ਼ੂਅਲ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਈ ਕੈਲੰਡਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ (ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਇੱਕ ਸਾਲ ਨਹੀਂ) ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ 'ਨਕਲੀ ਬਰੇਕ' ਮੰਨ ਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਗਣਨਾ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਉਮਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ (22.01.2010) ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 240 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ.

23. ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 31.5.2018 ਅਤੇ 4.6.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਟੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 30/2009 ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 25.8.2015 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਥਿਰ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

24. ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗਤ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

MANJEET SINGH
E. No. P/1882/2007 Advocate
Chamber No. 417 2nd Floor
Civil Courts, Rajpura
Mobile: 98726-56869